

# **Joan Herrera: “Em fa gràcia que em diguin pijo-progre. Vaig créixer a Nou Barris i alguns dels meus companys d’escola van morir de sobredosi”**

Joan Herrera Torres (Barcelona, 1971) és des del 2008 coordinador nacional d'Iniciativa per Catalunya-Verds. Ha estat en els últims temps una de les veus més dures al Parlament contra les retallades del Govern de CiU. Es va foguejar com a diputat d'ICV-EUiA al Congrés dels Diputats. Ara comparteix liderat al partit hereu del PSUC amb Dolors Camats. Declarat federalista, ja ha dit que el 9-N votarà sí-no.

Sergi Picazo / @sergipicazo

**Uns mesos després de la caiguda del Mur de Berlín al 1989... tu vas estar a Cuba, veritat?**

Amb la Brigada de Solidaritat José Martí.

**Vint-i-cinc anys després, les esquerres més enllà de la socialdemocràcia tal com les coneixiem no tenen una gran presència ni al carrer ni al poder. L’esquerra ha estat derrotada.**

Vint-i-cinc anys després, la capacitat de combinar mercat i rostre humà de la socialdemocràcia ha desaparegut. El capitalisme ha perdut la por de les classes populars. Això va començar amb Felipe González i, després, amb la Tercera Via de Blair. La socialdemocràcia alemanya pacta amb Merkel; Hollande a França apuntala les polítiques d’austeritat; a Espanya Zapatero deia que abaixar impostos era d’esquerres en la societat més desigual d’Europa... Segurament el que està per construir és el nou subjecte polític perquè ens tinguin por i respecte.

**Aquest nou subjecte es diu Podem?**

No, no. Està per veure si Podem és un Moviment Cinc Estrelles com a Itàlia o una Syriza com a Grècia.

**Creus que Podem és com Beppe Grillo?**

No ho sé. Espero que finalment entre tots puguem construir un escenari de ruptura per l’esquerra i per l’aprofundiment democràtic. Syriza trenca per l’esquerra i es reivindica d’esquerres. A Itàlia, en canvi, després de Beppe Grillo, el poder conservador s’ha consolidat. Vivim un moment de crisi en què, com deia Gramsci, allò vell no acaba de morir i allò nou no acaba de néixer. Però allò vell té una capacitat de resistència extraordinària. Es regenera en les formes i manté les polítiques neoliberals. Som en aquest moment de trànsit. Qui ens hauria dit fa nou mesos que Podem existiria?

Està per veure si Podem és un Moviment Cinc Estrelles com a Itàlia o una Syriza com a Grècia

### **Què ha fet malament ICV perquè no representi, almenys en les enquestes electorals, l'alternativa al bipartidisme que sí que representa Podem?**

Potser hem fet malament alguna cosa, però hem de fer una reflexió: Podem connecta amb una esperança de canvi en l'àmbit espanyol, amb una proposta feta des de dalt i amb un format basat en allò televisiu. Crec que tenen una assignatura pendent en el treball de base i local. Però, perquè els canvis siguin profunds, el primer canvi que s'ha de produir és a escala local. L'escenari d'oportunitat ve de fa temps. La primera trinxera dels problemes socials és l'ajuntament, i allà és on s'ha de donar la batalla.

### **Iniciativa pot quedar assimilada a la casta? Per exemple, perquè heu format part de governs de la Generalitat o perquè heu estat en consells d'administració de les caixes d'estalvis.**

Iniciativa té un capital polític i humà imprescindible per construir una alternativa. Per les bones experiències, però també per quan no hem aconseguit l'objectiu. La gent d'Iniciativa, i també la gent del PSUC, ha entrat sempre als governs en una lògica de subordinació respecte al partit majoritari. Vam fer coses bé. Però la correlació de forces va fer que els processos de transformació no fossin del tot d'èxit. Hi ha una errada nostra que ve de lluny. La nostra gent havia picat pedra en els anys més obscurs del franquisme, i no només en el tardofranquisme. Quan aquella generació arriba al poder durant la Transició, pensa que el fet de ser a les institucions farà canviar les coses. Potser vam descuidar la correlació de forces al carrer. Arribar a les institucions no era guanyar el poder.

### **Parlem de la conselleria d'Interior i la relació amb els moviments socials durant l'època de Joan Saura: pilotes de goma, manifestacions d'estudiants reprimides pels Mossos... Quin va ser el teu posicionament el 2006 sobre si ICV havia d'entrar a Interior?**

Jo aleshores, en un consell nacional d'Iniciativa, vaig ser crític amb la decisió. Hi estava en contra. Reivindico que un partit d'esquerres pugui gestionar Interior per fer unes polítiques de seguretat progressistes i reivindico que vam canviar moltes coses a la policia. Però també creia que la correlació de forces socials i polítiques d'aquell moment no era favorable al fet que un partit com ICV intentés gestionar Interior. Va ser l'última decisió del PSUC.

### **Què vols dir?**

El PSUC era un partit d'ordre, de responsabilitat, que s'havia construït en un marc d'hegemonia cultural de les esquerres i entenia que podien i devien gestionar conselleries com la d'Interior. Això va fer que els líders d'ICV d'aleshores, que no érem ni Dolors Camats ni Joan Herrera, entressin a negociar no assumint que podíem dir 'no' a entrar al Govern i que podíem dir 'no' a moltes coses. Ens vam autoimposar seguir al Govern per impedir que tornés el pujolisme amb Artur Mas. Nosaltres no podíem frustrar allò.

Jo, en un consell nacional d'Iniciativa, vaig mostrar-me en contra de la decisió d'entrar a Interior

## **Et fa ràbia que als d'Iniciativa us diguin pijo-progres?**

No! Em fa gràcia. Perquè els que em diuen pijo-progre no han crescut en barris com els barris en què he crescut jo.

## **De quin barri ets?**

Vaig viure fins als 13 anys a Nou Barris i anava a una escola de Roquetes. Alguns dels meus companys d'escola van morir de sobredosi. Després ens vam canviar de barri i vam anar al costat del Besòs davant la Macosa. Anava a l'institut a la Verneda. Molts dels que em posen a mi el cartell de pijo-progre no han trepitjat aquests barris de la Catalunya metropolitana.

## **Molts cops la gent diu que els polítics no sabeu com es viu als barris de classe treballadora del país. Als d'Iniciativa també us ho diuen.**

Com a mínim, un dia la setmana faig una visita a barris obrers d'arreu de Catalunya per parlar amb les associacions de veïns. Són barris silenciats, que no apareixen als informatius. Fa poc vaig ser als pobles de la conca d'Òdena, als voltants d'Igualada, que tenen percentatges d'atur altíssims. Aquesta zona queda afectada per la crisi del tèxtil a finals dels noranta i principis dels 2000 i, mentre el país creix econòmicament, ells s'enfonsen en la misèria. Molts treballadors queden amb deutes extraordinaris i avui treballen com a precaris per 3 euros l'hora. És una Catalunya invisible. Com aquesta història hi ha desenes avui dia.

## **Realment hi ha barris silenciats?**

Una cosa que em va agradar del programa *El convidat* que li van fer a l'Ada Colau és que, a part de l'Ada, que va estar molt bé, va sortir a TV3 una Catalunya que no apareix gairebé mai. El tipus de gent que sortia durant aquella assemblea de la PAH és gent humil que també és país. Els que hem crescut a la Catalunya metropolitana hem de reivindicar que s'està patint com mai però que el municipalisme d'esquerres va dignificar aquests barris. El Pla de barris del Govern tripartit no va dignificar els barris: va augmentar l'esperança de vida en aquests barris. Com eren els barris als anys setanta i com són avui dia? En canvi, ara l'Ajuntament de Barcelona torna a invertir a remodelar el passeig de Gràcia i la Diagonal.

Guanyem és una bona proposta. M'agrada el títol: no són Irrompem; són Guanyem

## **Precisament a Barcelona esteu parlant amb Guanyem. Hi haurà candidatura unitària?**

Estem parlant des d'abans que comencés tot i continuarem parlant amb ells. Volem canviar les condicions de vida materials de la gent. Però no puc avançar res més.

## **Què opines de Guanyem?**

És una bona proposta. M'agrada el títol: no són Irrompem; són Guanyem. Guanyar vol dir un escenari de confluència on el bo i millor d'aquesta ciutat va junt per canviar les coses. Espero que vagi bé.

## **Però això de confluïr en la teoria ho portes dient molts anys. Quan, com i amb quines cessions?**

Com abans millor! Si és demà, millor que demà passat. Si aspirem a plantejar alternatives de Govern a CiU, no podem fer un esprint final en dos mesos abans del maig de 2015.

### **Pactareu també amb la CUP?**

Com diria David Fernández, compartim escenari de ball i cadascú balla a la seva manera.

??

Això diu ell.

### **Però, més enllà de la poesia, heu trencat la barrera de la desconfiança entre la CUP i ICV per Interior, pels sous com a polítics, per la marca Barcelona...?**

Jo crec que amb el David Fernández hem parlat molt al Parlament. Hi ha diàleg, hi ha marcs de confiança. Jo espero que ens puguem trobar. Ara bé, la CUP té una tesi diferent d'ICV. Ells defensen: "Això és una cursa de fons, de resistència, cal acumular forces i en 20 anys aconseguirem un procés de transformació social". Nosaltres creiem que el moment actual no és un moment qualsevol. És un moment desconstituent. Les conquestes socials que existien s'estan enfonsant i s'estan privatitzant tots els drets. El proper assalt serà l'educació pública. Ara calen mecanismes extraordinaris. Com ha passat en altres moments i altres latituds. Per exemple, amb el Frente Amplio de l'Uruguai, on anaven junts a les eleccions i ningú renunciava al que era. Pepe Mujica, que era un guerriller i és del partit Tupamaro, és capaç de construir un escenari de confluència amb altres actors per guanyar.

No podem seguir com fins ara. Aquest procés pot dur a la independència. Jo no la nego.  
Jo no la combatré

### **Hi ha una part important de l'esquerra a Catalunya que diu que sense independència no hi haurà la transformació social que reivindiques i, per tant, votaran sí-sí en una consulta. Per què no ets independentista?**

Estic d'acord que sense canviar el marc de relacions amb Espanya no hi haurà canvi. Jo no accepto el manteniment de l'*status quo*. No podem seguir com fins ara. Aquest procés pot dur a la independència. Jo no la nego. Jo no la combatré.

### **Encara reivindiques el federalisme...**

Perquè crec que a Catalunya, que és un país complex i amb identitats encreuades, hi ha unes relacions amb la resta de l'Estat que vénen de molt lluny. Per molta gent no és tan senzill com trencar-ho tot de cop. És un país on alguns se senten només catalans, però molts se senten catalans i espanyols, o espanyols, o més catalans que espanyols... A mi, com a molts catalans, m'uneixen moltes coses amb la resta de l'Estat. Per tant, jo penso que l'ideal seria un model confederal, molt diferent del que planteja el PSOE, que reconegué Catalunya com a nació i permeti als catalans decidir el seu futur. A més, els costos de la independència són elevats; construir un nou Estat no serà fàcil, ni tan sols amb separacions amistoses com les de Txèquia i Eslovàquia. La majoria de catalans sempre ha volgut, al llarg de la història, una relació federal perquè el federalisme és allò que connecta més amb el que és Catalunya. Ho dic així de clar.

L'ideal seria un model confederal que reconegués Catalunya com a nació i permeti als catalans decidir

### **Però per què avui l'opció federal no té tant de suport?**

Avui, l'opció federal no funciona perquè hi ha una involució sense precedents a l'Estat espanyol. Des de l'azarisme, el Govern espanyol s'està carregant el contracte social, democràtic i territorial. Allò va dinamitar-ho tot. Això fa que el catalanisme de forma transversal ha canviat d'estadi. Jo continuo esperant un canvi federal. Però, si s'obre una negociació i no va bé, jo no descarto la independència. Però s'ha d'obrir la negociació. Avui la fi de règim no s'expressa només a Catalunya, sinó que té molta força a Espanya. Crec que és un fenomen que hem de contemplar. Estem decidint el que passa a les properes generacions, i no només per un fet conjuntural. Hi ha molts independentistes circumstancials pel que ha fet el PP. I hi ha molts que no som independentistes, com jo, que podem acceptar la independència si no hi ha més. S'obre un escenari nou.

### **Parlem del 10-N i d'aquest nou escenari. Cap on voldria anar ICV?**

El 9-N serà una àmplia mobilització, però l'assignatura de la consulta continuarà pendent. Reivindico la màxima del PSUC de la "Catalunya un sol poble". És més important que anem lluny i que anem molts, que anar-hi ràpidament i ser poquets. Hem de ser un 70% o un 80% del país els que volem trencar. Això és imbatible. Però, a Catalunya, demanaria que escoltem i respectem el matís. No vull un procés que ens dugui a un escenari de polarització identitària. Hi ha un risc. Per sort, l'ANC està tenint un paper molt positiu per evitar-ho.

### **Demaniaries eleccions ja?**

Desitjaria un escenari d'eleccions al Parlament per tenir un país lliure, és a dir, per treure CiU del poder. No ets un país lliure quan privatitzes l'aigua o quan li dones la T-Mobilitat a La Caixa. Però també necessitem eleccions a Espanya ja. No estic disposat a esperar a saber què passa a Espanya, però sí que haig de saber quina és la correlació de forces al Congrés. Fins i tot la independència s'haurà de negociar. No és el mateix negociar amb només 8 diputats espanyols —sense comptar-hi els catalans, ni els bascos, ni els gallecs— al Congrés a favor del dret a decidir que fer-ho amb molts més a favor. Ara només Esquerra Unida està a favor del dret a decidir. No és veritat que la societat espanyola sigui només el PP. A Madrid hi ha la marea blanca que està aturant la privatització de la sanitat mentre a Catalunya no estem podent aturar-ho.